

Wyrok z dnia 6 lutego 2002 r.

III RN 210/00

Wniosek o przywrócenie uprawnień kombatanckich złożony w trybie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. Nr 68, poz. 436) podlega rozpoznaniu bez wznowienia postępowania w sprawie zakończonej ostateczną decyzją rozstrzygającą o pozbawieniu uprawnień kombatanckich.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2002 r. sprawy ze skargi Władysława Ż. na decyzję Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w W. z dnia 1 grudnia 1998 r. [...] w przedmiocie odmowy przywrócenia uprawnień kombatanckich, na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie z dnia 26 maja 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych decyzją ostateczną z dnia 6 września 1995 r. pozbawił Władysława Ż. uprawnień kombatanckich.

Decyzja ta - na skutek skargi Władysława Ż. - poddana została kontroli sądowej. Wyrokiem z dnia 30 stycznia 1997 r. Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie skargę tę oddalił.

W dniu 1 lipca 1998 r. Władysław Ż. złożył wniosek o wznowienie postępowania weryfikacyjnego i przywrócenie mu uprawnień kombatanckich, uzasadniając go

nowelizacją ustawy kombatanczej. W postępowaniu wynikającym z tego wniosku Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych decyzją z dnia 1 grudnia 1998 r. utrzymał w mocy swą decyzję z dnia 16 października 1998 r. wydaną na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. Nr 68, poz. 436) w związku z art. 21 ust. 2 pkt 4 lit. a i art. 21 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 142, poz. 950 ze zm.), o odmowie przywrócenia Władysławowi Ż. uprawnień kombatanczych. W uzasadnieniu wskazano, że Władysław Ż. pełnił służbę w strukturach Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego a nie ma dowodów stwierdzających, że został skierowany do służby w organach bezpieczeństwa publicznego przez organizacje niepodległościowe lub, że podczas tej służby wykonywał zadania wyłącznie nie związane ze zwalczaniem organizacji i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

W skardze do NSA Władysław Ż. zarzucił, że zarówno zaskarżona decyzja jak i decyzja ją poprzedzająca pozostają w sprzeczności ze stanem faktycznym i wniósł o dopuszczenie dowodu z zaświadczenia Komendy Wojewódzkiej Policji w R. z dnia 24 lutego 1998 r. oraz dowodu z przesłuchania strony.

Wyrokiem z dnia 26 maja 2000 r. Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 16 października 1998 r. W uzasadnieniu tego wyroku podkreślono, że uwzględnienie skargi wynikało: „z całkowicie przyczyn odmiennych niż zostało w skardze naprowadzone”. Zdaniem NSA Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przed merytorycznym rozpoznaniem sprawy powinien rozstrzygnąć o zasadności wznowienia postępowania według przesłanek określonych w art. 145 i następnym Kodeksu postępowania administracyjnego.

Od powyższego wyroku Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł rewizję nadzwyczajną zarzucając rażące naruszenie art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Sąd Najwyższy podzielił argumentację podstawy rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego mając na uwadze co następuje:

Wniosek Władysława Ż. z dnia 1 lipca 1998 r. o przywrócenie mu uprawnień kombatanckich ze względu na nową regulację prawną podlegał rozpoznaniu w trybie przewidzianym w tej nowej regulacji, na którą strona się powołała. Nie może budzić wątpliwości to, że chodziło o ustawę z dnia 25 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Nie nasuwa w tej sytuacji także wątpliwości tryb rozpoznania wniosku wynikający z art. 2 ust. 2 tej ustawy. Stosownie do tego przepisu (w związku z art. 2 ust. 1), przywrócenie uprawnień kombatanckich w przypadkach innych niż nieważność z mocy prawa decyzji pozbawiającej uprawnień kombatanckich, ale niewątpliwie związanych z nowelizacją przepisów określających przesłanki uprawnień kombatanckich, następuje na wniosek osoby uprawnionej złożony w Urzędzie do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych. W art. 2 ust. 2 powołanej ustawy nowelizującej ustawę o kombatantach określony został szczególny tryb weryfikacji stosunków prawnych ukształtowanych na podstawie ostatecznych decyzji pozbawiających uprawnień kombatanckich. To te stosunki, w specjalnym trybie mogą być inaczej ukształtowane, poprzez zastosowanie nowych norm prawa materialnego i w tym kontekście powstaje prawo do „przywrócenia uprawnień kombatanckich”. Nie chodzi więc o zastosowanie, jak to błędnie przyjęto w zaskarżonym wyroku ogólnej procedury wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną pozbawiającą uprawnień kombatanckich ale o merytoryczną ocenę tego, czy w świetle nowej regulacji materialnoprawnej wnioskodawca zachowuje uprawnienia kombatanckie. W razie pozytywnego rozstrzygnięcia tej kwestii wnioskodawcy przysługiwałoby „przywrócenie uprawnień kombatanckich”, a nie bezpośrednia weryfikacja decyzji pozbawiającej uprawnień kombatanckich.

Określenie takiego, co należy podkreślić, odrębnego postępowania weryfikacyjnego zostało wyrażone także w § 10 pkt 2 lit. a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach dotyczących pozbawienia i przywrócenia uprawnień kombatanckich oraz zasad przeprowadzania weryfikacji tych uprawnień (Dz.U. Nr 116, poz. 745).

Z powyższych przyczyn wobec zasadności rewizji nadzwyczajnej Sąd Najwyższy orzekł o zastosowaniu art. 393¹³ § 1 KPC.

=====